

ΟΔΗΓΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Ο «Οδηγός Αξιολόγησης των Συνθηκών Ασφάλειας και Υγείας» είναι ένα απλό εργαλείο με το οποίο η Διοίκηση μπορεί να αξιολογήσει, σε δεδομένη χρονική στιγμή, τη γενικότερη κατάσταση της επιχείρησης στον τομέα Ασφάλειας και Υγείας της Εργασίας, ενώ επαναλαμβάνοντας κατά διαστήματα αυτή τη διαδικασία μπορεί να παρακολουθεί την βελτίωση που επιτυγχάνεται. Ο «Οδηγός» είναι εύχρηστος, δεν απαιτεί εξειδίκευση του προσώπου – «αξιολογητή» - που θα αναλάβει να τον χρησιμοποιήσει, ενώ τα αποτελέσματα της αξιολόγησης μπορεί να επιβεβαιώσουν εκτιμήσεις που ήδη γνωρίζει η Διοίκηση ή να επισημάνουν θέματα για διερεύνηση και λήψη αποφάσεων. Εάν η διαδικασία επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα, τότε είναι προτιμότερο ο αξιολογητής να είναι το ίδιο πρόσωπο κάθε φορά.

Σε κάθε περίπτωση, η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου του «Οδηγού» θα πρέπει να γίνεται με αυστηρότητα και αντικειμενικότητα, αφού άλλωστε είναι για εσωτερική χρήση της επιχείρησης, δεδομένου ότι μόνον έτσι εξασφαλίζεται ότι θα εντοπισθούν οι αδυναμίες και τα θέματα που πρέπει να βελτιωθούν.

Οδηγίες για τη συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου

Ο «αξιολογητής» διαβάσει προσεκτικά κάθε ερώτηση, αξιολογεί την επίδοση της επιχείρησης στο θέμα που εξετάζεται, με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν τη δεδομένη χρονική στιγμή, και βάζει ένα $\sqrt$ στο τετραγωνίδιο από 0 έως 3 σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια:

0: η επιχείρηση **δεν ικανοποιεί καθόλου** τις απαιτήσεις της ερώτησης.

1: η επιχείρηση **ικανοποιεί σε μέτριο βαθμό** τις απαιτήσεις της ερώτησης.

2: η επιχείρηση **ικανοποιεί σε καλό βαθμό** τις απαιτήσεις της ερώτησης.

3: η επιχείρηση **ικανοποιεί σε πολύ καλό βαθμό** τις απαιτήσεις της ερώτησης.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Γενικές απαιτήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ			
	0	1	2	3
1. Έχει ορισθεί τεχνικός ασφάλειας και, εφόσον απαιτείται, ιατρός εργασίας; Έχει γίνει αναγγελία στην Επιθεώρηση Εργασίας των ορισμών τους, καθώς επίσης και ετήσια κατάθεση των προγραμμάτων επίσκεψής τους στην επιχείρηση; Υπάρχει θεωρημένο βιβλίο γραπτών υποδείξεων;				
2. Έχει συνταχθεί και είναι στη διάθεση κάθε αρμόδιου προσώπου η γραπτή Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου; Την έχει υπογράψει ο κατά νόμο υπεύθυνος συντάκτης της; Έχετε υλοποιήσει ή έχετε αποφασίσει πώς και πότε θα υλοποιήσετε τις υποδείξεις της γραπτής Εκτίμησης του Επαγγελματικού Κινδύνου;				
3. Υπάρχει διαδικασία πληροφόρησης και εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας της Εργασίας; Διανέμεται σε τακτά χρονικά διαστήματα σχετικό πληροφοριακό υλικό; Οι εργαζόμενοι έχουν εκπαιδευθεί στα θέματα αυτά ανάλογα με την εργασία τους, καθώς επίσης και στην παροχή Α' Βοηθειών; Επαναλαμβάνεται η εκπαίδευση αυτή σε τακτά χρονικά διαστήματα και τηρείται σχετικό αρχείο με όλα τα στοιχεία (συμμετέχοντες, εκπαιδευτές, θέματα);				
4. Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης και επίβλεψης των υπεργολάβων (εξωτερικών συνεργείων), που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν εργασίες στην επιχείρηση, σε ότι αφορά την εφαρμογή των κανόνων ασφάλειας και υγείας; Υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις στα συμβόλαια ανάθεσης των εργασιών; Υπάρχει αλληλοενημέρωση για τους ενδεχόμενους κινδύνους και γίνεται συντονισμός των εργασιών με στόχο την πρόληψή τους;				

Μερικό Άθροισμα 1: ....από 12

2. Ατυχήματα, απουσίες εργαζομένων λόγω ασθενείας

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

5. Παρουσιάζονται συμβάντα που μπορούν να προκαλέσουν ατυχήματα σε εργαζόμενους ή σε τρίτους ή ακόμη να προκαλέσουν βλάβες στον εξοπλισμό και στις εγκαταστάσεις; Διερευνώνται τα αίτια του κάθε συμβάντος, προτείνονται μέτρα για την αποφυγή επανάληψής του και τηρείται σχετικό αρχείο; Αναγγέλλονται τα εργατικά ατυχήματα στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας και τηρείται το βιβλίο εργατικών ατυχημάτων;
6. Γίνεται καταγραφή των απουσιών λόγω ασθενείας των εργαζόμενων; Αν ναι, διερευνώνται τα αίτιά τους; Προέρχονται οι απουσίες και από άλλα αίτια εκτός των κοινών νοσημάτων;

0	1	2	3

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 2: ....από 6

3. Έκτακτη Ανάγκη - Πυροπροστασία

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

7. Υπάρχει σχέδιο και οδηγίες έκτακτης ανάγκης π.χ. εκκένωσης των χώρων εργασίας; Υπάρχει πίνακας με τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης; Οι εργαζόμενοι γνωρίζουν το σχέδιο και πως θα αντιδράσουν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης;
8. Γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ασκήσεις εκκένωσης των χώρων εργασίας και αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών; Αν ναι υπάρχει τεκμηρίωση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ασκήσεων αυτών;
9. Οι φορητοί πυροσβεστήρες είναι κατάλληλου τύπου και επαρκείς σε αριθμό; Βρίσκονται στη σωστή θέση, με ελεύθερη την πρόσβαση σε αυτούς και με την κατάλληλη σήμανση; Αν υπάρχει εσωτερικό σύστημα πυρόσβεσης με σωληνώσεις, αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης και συναγερμού πυρκαγιάς, σε τι λειτουργική κατάσταση βρίσκεται; Ελέγχονται όλα τα μέσα και τα συστήματα πυρόσβεσης τακτικά;

0	1	2	3

0	1	2	3

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 3: .....από 9

4. Ηλεκτρική Εγκατάσταση

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

10. Έχει διενεργηθεί έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης από αδειούχο ηλεκτρολόγο; Είναι συμβατή από άποψη ισχύος με τον εξοπλισμό και τα μηχανήματα που υπάρχουν; Μήπως οι ασφάλειες «πέφτουν» συχνά; Υπάρχει κάποιος στην επιχείρηση που πραγματοποιεί ηλεκτρολογικές εργασίες χωρίς την κατά νόμο άδεια; *Μόνο όσοι έχουν άδεια εργασίας ηλεκτρολόγου επιτρέπεται να κάνουν τέτοιας φύσης εργασίες!*
11. Υπάρχει ρελέ διαφυγής στον κεντρικό πίνακα; Σπασμένες πρίζες και φθαρμένα καλώδια αντικαθίστανται αμέσως; Μήπως τα καλώδια είναι πρόχειρα «ματισμένα», κρέμονται από καρφιά ή μεταλλικά άγκιστρα ή μήπως σέρνονται στο έδαφος; Υπάρχουν πρίζες υπερφορτωμένες ή διακόπτες με ενδείξεις υπερθέρμανσης;

0	1	2	3

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 4: .....από 6

5. Οι Χώροι Εργασίας

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

12. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας και τα κλιμακοστάσια έχουν πλάτος σύμφωνα με τη χρήση του χώρου και τον αριθμό των εργαζομένων; Διατηρούνται καθαροί και ελεύθεροι από εμπόδια;

0	1	2	3

13. Τα δάπεδα είναι ομαλά, χωρίς σημεία που μπορεί να προκαλέσουν πτώση των εργαζομένων; Χρειάζονται επισκευή; Είναι ή μπορούν να γίνουν ολισθηρά π.χ. όταν βραχούν; Γίνεται χρήση προειδοποιητικών πινακίδων για την ύπαρξη ολισθηρού δαπέδου όταν συντρέχουν λόγοι που τα καθιστούν ολισθηρά, π.χ. κατά τον καθαρισμό τους από το συνεργείο καθαρισμού;

0	1	2	3

14. Είναι οι διαστάσεις των χώρων και των θέσεων εργασίας ανάλογες με την εργασία που γίνεται; Οι έξοδοι κινδύνου και οι οδεύσεις διαφυγής έχουν την απαιτούμενη σήμανση και φωτισμό ασφαλείας και είναι πάντα ελεύθερες από εμπόδια;

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 5: .....από 9

6. Εξαερισμός, Φωτισμός, Θόρυβος

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

15. Ο φυσικός εξαερισμός και τα συστήματα κλιματισμού επαρκούν; Συντηρούνται τακτικά; Μήπως δημιουργούνται ενοχλητικά ρεύματα αέρα ή περιπτώσεις όπου προκαλείται δυσφορία στους εργαζομένους;

0	1	2	3

16. Είναι ο φωτισμός στην επιχείρηση κατάλληλος σε σχέση με την εργασία που διενεργείται; Υπάρχουν θέσεις εργασίας όπου ο εργαζόμενος υφίσταται θάμβωση άμεση από τον ήλιο ή/και τα φωτιστικά σώματα ή από αντανάκλαση;

0	1	2	3

17. Γίνονται παράπονα από τους εργαζομένους για ύπαρξη ενοχλητικών θορύβων εντός του χώρου εργασίας; *Ενοχλητικός μπορεί να είναι και ένας χαμηλός θόρυβος αλλά συνεχής ή που να αποσπά την προσοχή.* Αν ναι, έχει εκτιμηθεί η ανάγκη για διενέργεια σχετικών μετρήσεων; Έχουν ληφθεί μέτρα για την απομόνωση πηγών θορύβου, π.χ. εκτυπωτών, κλιματιστικών συσκευών, άλλων θορυβωδών μηχανημάτων;

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 6: .....από 9

7. Θέση εργασίας, χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, εξοπλισμός εργασίας, επικίνδυνες ουσίες

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

18. Υπάρχουν εργασίες στην επιχείρηση όπου οι εργαζόμενοι στέκονται συνεχώς όρθιοι ή συνεχώς καθιστοί ή εργάζονται συνεχώς μπροστά σε οθόνη ή μεταφέρουν φορτία με τα χέρια; Έχουν ληφθεί μέτρα για την αντιμετώπιση μυοσκελετικών προβλημάτων που συνδέονται με αυτές (πόννοι της μέσης, των μυών ή του αυχένα), όπως π.χ. επιλογή εργονομικών καθισμάτων, ειδικού εξοπλισμού για την διακίνηση βαρέων φορτίων, εξασφάλιση τακτικών διαλειμμάτων, εκπαίδευση για τη σωστή στάση στη θέση εργασίας;

0	1	2	3

19. Διεξάγονται απλές εργασίες συντήρησης ή καθαρισμού (ακόμη και από εξωτερικά συνεργεία) οι οποίες να εγκυμονούν κινδύνους πτώσης από ύψος και τραυματισμό του εργαζόμενου; Έχει εξασφαλισθεί η απαραίτητη εποπτεία αυτών των εργασιών και η εξασφάλιση κατάλληλου εξοπλισμού για την εκτέλεση της εργασίας και την προστασία των εργαζομένων από ενδεχόμενη πτώση από ύψος;

0	1	2	3

20. Γίνεται χρήση χημικών ή άλλων επικίνδυνων ουσιών (ακόμη και από εξωτερικά συνεργεία), όπως π.χ. προϊόντα καθαρισμού, χρώματα; Αποθηκεύονται σωστά σε ιδιαίτερο χώρο; Οι εργαζόμενοι είναι ενημερωμένοι για τους κινδύνους που διατρέχουν από τη χρήση των ουσιών; Γνωρίζουν και καταλαβαίνουν τις οδηγίες της σήμανσης στην ετικέτα;

0	1	2	3

Μερικό Άθροισμα 7: .....από 9

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Συνολικό Άθροισμα: .....από 60

Όταν ο «αξιολογητής» απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, αθροίζει τις επιδόσεις για κάθε ενότητα, ώστε να έχει την επί μέρους εικόνα, αλλά εξάγει και το συνολικό άθροισμα ώστε να έχει την πλήρη εικόνα της επιχείρησης.

Το μερικό άθροισμα κάθε ενότητας συγκρίνεται με το αναγραφόμενο «μέγιστο άθροισμα» που αντιστοιχεί σε αυτήν, ώστε να εξαχθεί η επί μέρους εικόνα. Όσο το μερικό άθροισμα προσεγγίζει το «μέγιστο άθροισμα» τόσο καλύτερη η επίδοση της επιχείρησης στα θέματα της αντίστοιχης ενότητας.

Το συνολικό άθροισμα τοποθετεί την επιχείρηση σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες.

Κατηγορία I: «Άμεση λήψη μέτρων».

Εάν το συνολικό άθροισμα είναι από **0 έως 10**, τότε η επιχείρηση δεν έχει **καθόλου ικανοποιητικό επίπεδο** συνθηκών ασφάλειας και υγείας της εργασίας. Θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για την αποφυγή πιθανών δυσμενών επιπτώσεων στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων, αλλά και κυρώσεων (ποινικών – διοικητικών).

Κατηγορία II: «Οι συνθήκες ΑΥΕ είναι μέτριες».

Εάν το συνολικό άθροισμα είναι από **11 έως 30**, τότε η επιχείρηση έχει ένα **μέτριο επίπεδο** συνθηκών ασφάλειας και υγείας της εργασίας. Συνιστάται η λήψη άμεσων μέτρων για τις περιπτώσεις όπου οι επιδόσεις στα θέματα συγκεκριμένων ερωτήσεων ήταν χαμηλές (δηλ. 0 ή 1).

Κατηγορία III: «Οι συνθήκες ΑΥΕ είναι ικανοποιητικές»

Εάν το συνολικό άθροισμα είναι από **31 έως 50**, τότε η επιχείρηση έχει ένα **καλό επίπεδο** συνθηκών ασφάλειας και υγείας της εργασίας. Συνιστάται η λήψη άμεσων μέτρων για τις περιπτώσεις όπου οι επιδόσεις στα θέματα συγκεκριμένων ερωτήσεων ήταν χαμηλές (δηλ. 0 ή 1), καθώς επίσης και η λήψη πρόσθετων μέτρων στις περιπτώσεις που οι επιδόσεις στα θέματα συγκεκριμένων ερωτήσεων ήταν καλές (δηλ. 2).

Κατηγορία IV: «Οι συνθήκες ΑΥΕ είναι πολύ καλές»

Εάν η βαθμολογία είναι από **51 έως 60** τότε η επιχείρηση έχει ένα **πολύ καλό επίπεδο** συνθηκών ασφάλειας και υγείας της εργασίας. Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει τις επιδόσεις στους τομείς που έχουν τη μέγιστη βαθμολογία και να εντάξει σε ένα πρόγραμμα βελτίωσης τα θέματα συγκεκριμένων ερωτήσεων με επίδοση μικρότερη του 3.

Αξιολογητής: .....

Ημερομηνία αξιολόγησης: .....

Δέρκων 26 • 14231 Ν. Ιωνία, Αττική
Τηλ.: (+30) 210 27 73 327, • Fax: (+30) 210 277 33 22
E-mail: ergonomia@ergonomia.gr • www.ergonomia.gr

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με το Εμπορικό μας Τμήμα